

ΟΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΤΗΝ

ΕΣΔΔ

Γ' ΣΕΙΡΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

1996-97

Αλέξανδρος Γκώγκος, Ph.D. (Lancaster)
Αν. Καθηγητής Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Σύμβουλος Σπουδών Ε.Κ.Δ.Δ.

ΙΟΥΝΙΟΣ 1996

A. ΓΕΝΙΚΑ

Στις λίγες παραγράφους που ακολουθούν περιγράφονται πολύ συνοπτικά τα περιεχόμενα επιπέδων στις δύο ευρωπαϊκές γλώσσες που θα διδαχθούν στην ΕΣΔΔ κατά το 1996-97. Τα επίπεδα και η περιγραφή αναφέρονται στην Ι Σειρά.

Πρέπει να επαναληφθούν εδώ τρία ή τέσσερα πράγματα που αποτελούν σήμερα κοινό τόπο στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία και στη διδακτική των ξένων γλωσσών :

1. Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας είναι συνάρτηση μεταξύ άλλων :

- α) Του χρόνου επαφής που έχει ο σπουδαστής με την ξένη γλώσσα.
- β) Της ομοιογένειας σε κάθε τμήμα από πλευράς επιπέδου γνώσεων.
- γ) Του αριθμού σπουδαστών σε κάθε τμήμα-το άριστο επιτυγχάνεται με ολιγομελή τμήματα.
- δ) Της ποιότητας διδασκαλίας, δηλ. της γνώσης και μεθοδικότητας του διδάσκοντος.
- ε) Της συνάφειας της μεταδιδόμενης γνώσης και δεξιοτήτας προς τα ενδιαφέροντα των σπουδαστών.

2. Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας αποτελεί γνώση-υποδομή, και άπτεται πολλών στοιχείων του επιστητού, στα οποία ο σπουδαστής αργά ή γρήγορα θα κληθεί να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα ως όργανο.

3. Η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας δεν συνίσταται σε απόκτηση αυτού που λέγεται "δηλωτική" γνώση (δηλ. απομνημόνευση λεπτομερειών "περί" της γλώσσας), αλλά κυρίως σε απόκτηση "δεξιοτήτων" που εμπλέκουν όλα τα επίπεδα της γλώσσας, και μάλιστα έτσι ώστε κανονικά πρέπει να επέλθει σχεδόν πλήρως "αυτοματοποίηση".

4. Άμεση σχέση με το 3. έχει αυτό που στην θεωρία των πληροφοριών και της επικοινωνίας ονομάζεται "χωρητικότητα του διαύλου". Τούτο σημαίνει με απλά λόγια ότι ο ανθρώπινος διάυλος πληροφορίας (το ανθρώπινο νευρικό σύστημα) έχει πεπερασμένη χωρητικότητα (δεν μπορεί να μεταφέρει δύο μηνύματα ταυτοχρόνως). Επειδή η γλώσσα μεταφέρει μηνύματα και σκέψεις (επιχειρήματα, αντεπιχειρήματα, απαντήσεις κ.λ.π.), ο διάυλος αποκτά αποδοτικότητα

αντεπιχειρήματα, απαντήσεις κ.λ.π.), ο διάυλος αποκτά αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα αν επικεντρώνεται στο περιεχόμενο του μηνύματος και όχι σε όλες τις "τεχνικές" λεπτομέρειες μεταβίβασής του. Για το λόγο αυτό, το "λειτουργικό", το "τεχνικό" μέρος της γλώσσας πρέπει να "αυτοματοποιηθεί" για να μην καταλαμβάνει χώρο στον διάυλο. Η επίτευξη της αυτοματοποίησης βοηθείται με πολλές ασκήσεις "ρόλων", "προσομοιώσεων", γρήγορων "ανταλλαγών" και ασκήσεων που κινητοποιούν το συνειρμικό μηχανισμό του σπουδαστή.

Όλα τα ανωτέρω λαμβάνονται υπόψη στη σχεδίαση και εκτέλεση του διδακτικού προγράμματος κάθε συγκεκριμένου επιπέδου για να αριστοποιηθεί η αποδοτικότητα. Με ειδικά σταθμισμένα τεστ, οι σπουδαστές με την έναρξη των μαθημάτων τοποθετούνται στο επίπεδο που ανήκουν, και από εκεί αρχίζουν να προχωρούν. Η ύπαρξη των επιπέδων είναι φυσικό επακόλουθο της βαθμολογίας που παίρνουν οι σπουδαστές στον εισαγωγικό διαγωνισμό-που κυμαίνεται από 25 (βάση) έως 50 (άριστα). Αυτό εξηγεί και την αντικειμενική αδυναμία σχηματισμού αμιγών τάξεων από συγκεκριμένα τμήματα (στη 10η σειρά, π.χ., κατά το 1995-96, οι σπουδαστές του Τμήματος Ακολουθών Τύπου κατετάγησαν σε 5 (πέντε) διαφορετικά επίπεδα). Μόνη λύση για να ελαττώσουμε αυτή τη "διασπορά" (ιδίως στα τμήματα Εμπορικών Ακολουθών, Ακολουθών Τύπου και Κοινοτικής Κατεύθυνσης) θα ήταν αν ανεβάζαμε τη βάση στις ξένες γλώσσες για τα τμήματα αυτά (από 25 π.χ. να γίνει 35). Παρόλα αυτά, επιδιώχθηκε και έχει επιτευχθεί για το 1996-97 (όπως φαίνεται στο τέλος του παρόντος) να υπάρξει σχετική ομοιογένεια στις προχωρημένες τάξεις και στις δύο γλώσσες στα Τμήματα Ακολουθών Τύπου, Εμπορικών Ακολουθών και Κοινοτικής Κατεύθυνσης.

Αναφορικά με τη γνώση στις ξένες γλώσσες στοιχείων άμεσα σχετιζόμενων με τα αντικείμενα των σπουδαστών, αυτό προωθείται με:

1. Διανομή επικαίρων άρθρων από αγγλόφωνες και γαλλόφωνες εφημερίδες και περιοδικά, ανάλυσή τους, αντιστοίχιση των σχετικών όρων προς τους ελληνικούς, και συζήτηση των εκτιθέμενων απόψεων στην ξένη γλώσσα μέσα στην τάξη.
2. Διανομή φυλλαδίων με τους κύριους διοικητικούς, νομικούς, οικονομικούς και άλλους σχετικούς όρους. Το πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Γλωσσών ήδη δημιουργεί ειδική βάση δεδομένων με τέτοιους όρους.

Ένα άλλο σημείο που σχεδιάζεται είναι οι σε τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις των πολύ προχωρημένων σπουδαστών (και εκείνων που ενδιαφέρονται) για συζητήσεις στην ξένη γλώσσα επί θεμάτων επιστημονικού ενδιαφέροντος ή της τρέχουσας επικαιρότητας. Όπως είναι φυσικό, οι συναντήσεις και τα θέματα για συζήτηση θα γίνονται έπειτα από συνεννόηση με τη Διεύθυνση της Σχολής σχετικά με το χρόνο, τον τόπο και τα θέματα της συζήτησης.

Τέλος, με τον εξοπλισμό του Κέντρου με πολυμέσα και βιβλιοθήκη βίντεο, οι σπουδαστές θα μπορούν και από μόνοι τους να εφαρμόζουν την "αυτομάθεια" σε χρόνο της επιλογής τους.

Από τα ανωτέρω παρέχεται μια ένδειξη για την προσπάθεια που έχει γίνει και γίνεται στο Πρόγραμμα ώστε η διδασκαλία των Ευρωπαϊκών γλωσσών να διεξάγεται με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο.

B. ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ (ΤΑΞΕΩΝ)

Για να γίνει δυνατό να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ομοιογένεια, τόσο από πλευράς επιπέδου γνώσεων όσο και κατανομής των σπουδαστών σε τάξεις στις οποίες υπάρχουν σπουδαστές μόνο (ή περίπου) από συγκεκριμένα Τμήματα της Σχολής ιδίως για τα Τμήματα Εμπορικών Ακολουθών, Ακολουθών Τύπου και Κοινοτικής Κατεύθυνσης, κατά το 1996-97, στην Ι΄ Σειρά, σχηματίστηκαν 7 τμήματα για τη αγγλική γλώσσα και 7 για τη γαλλική γλώσσα, με μέσο όρο 9 σπουδαστών ανά τμήμα.

Γ. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΘΕ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

(Τα επίπεδα αναφέρονται συγκεκριμένα στα προγραμματισθέντα για την Ι΄ Σειρά για το 1996-97)

Αγγλική Γλώσσα

- A003 (Intermediate) : Έμφαση στην εφαρμογή μέσω ενός πιο πολύπλοκου πλέγματος γραμματικών, συντακτικών και λεξιλογικών δομών. Βελτίωση των τεσσάρων (4) γλωσσικών δεξιοτήτων : κατανόησης της ομιλίας, χρήσης του προφορικού λόγου, χρήσης του γραπτού λόγου και κατανόησης γραπτών κειμένων αύξουσας δυσκολίας.
- A004 (Post-Intermediate) : Κάλυψη όλων των γραμματικών και συντακτικών δομών της αγγλικής σε συνάρτηση με τις λειτουργίες που επιτελεί η κάθε μία. Επιπρόσθετη διεύρυνση του λεξιλογίου και πιο εκλεπτυσμένη ανάπτυξη των τεσσάρων (4) γλωσσικών δεξιοτήτων με όλο και δυσκολότερα κείμενα.
- A005 (Pre-Advanced) : Εκτεταμένη αντιπαράθεση και αντιπαραβολή ανάμεσα στα γραμματικά φαινόμενα και στις λειτουργίες που επιτελούν, και αντίστροφα. Εντατική άσκηση και στις τέσσερις δεξιότητες με βάση την παραπάνω αντιπαραβολή. Χρήση κειμένων αναλόγου δυσκολίας.
- A006 (Advanced I) : Σύντομη επανάληψη των βασικών δομών. Στην συνέχεια, ενασχόληση και εξάσκηση σε λεπτά θέματα της γλώσσας (ιδιωματισμούς, ύφος κ.τ.λ.) με κείμενα από πρωτότυπες πηγές που απευθύνονται σε όσους έχουν την αγγλική ως μητρική γλώσσα. Χρήση της γλώσσας σε επίπεδο και ύφος που πλησιάζει πολύ την ευχέρεια και ακρίβεια του φυσικού ομιλητή. Ανάπτυξη επιχειρημάτων και τρόπου παρουσίασης του λόγου. Επαφή με πρωτότυπα κείμενα από αυθεντικές πηγές και συστηματική προσέγγιση μεταγλώττισής τους, ευθέως και αντιστρόφως.
- A007 (Advanced Ακολουθών Τύπου) : Προσπάθεια τελειοποίησης των γλωσσικών δεξιοτήτων ώστε η χρήση της γλώσσας να είναι σχεδόν ισοδύναμη με την χρήση που γίνεται από μορφωμένα άτομα που έχουν την γλώσσα αυτή ως μητρική. Εισαγωγή, μέσω επεξεργασίας άρθρων από εφημερίδες και περιοδικά, στην ορθή μετάφραση ευθέων και αντίστροφων κειμένων. Προωθείται η εξοικείωση με τη δημοσιογραφική γλώσσα, τους τρόπους πραγματοποίησης επαφών, τις γενικές

αρχές διαπραγματεύσεων, και την εισαγωγή τους στην ορολογία του χώρου.

A008 (Advanced Εμπορικών Ακολουθών) : Το Μάθημα αυτό διεξάγεται με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτεται υλικό που σπουδαστές του Τμήματος αντιμετωπίζουν στα υπόλοιπα μαθήματά τους στην Σχολή. Οι σπουδαστές εξασκούνται σε ικανότητες επικοινωνίας, σε ερμηνεία στοιχείων και διεξαγωγή έρευνας, καθώς και προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση εργασιών-παραουσιάσεων. Μέχρι το τέλος της διδακτικής περιόδου, οι σπουδαστές πρέπει να ξέρουν να αναπτύσσουν αποτελεσματική επιχειρηματολογία με την κατάλληλη ορολογία του χώρου τους για να υποστηρίξουν επιτυχώς τις θέσεις τους μέσα σε ένα διεθνές και σχετικό με την ειδικότητά τους περιβάλλον.

Γαλλική Γλώσσα

Γ009 (Avant-Moyen) : Τα κύρια γραμματικά φαινόμενα της γαλλικής με έμφαση στην εφαρμογή. Ανάπτυξη σε ανεκτό επίπεδο των δεξιοτήτων της κατανόησης και της χρήσης του προφορικού και του γραπτού λόγου. Άντληση απλών πληροφοριών από γραπτά κείμενα.

Γ010 (Moyen) : Τα γραμματικά φαινόμενα της γαλλικής μέσω ενός πιο διευρυμένου λεξιλογίου. Ανάπτυξη σε καλύτερο επίπεδο των δεξιοτήτων της κατανόησης και της χρήσης του προφορικού και του γραπτού λόγου. Άντληση πληροφοριών από πιο σύνθετα κείμενα.

Γ011 (Moyen Fort) : Έμφαση στην εφαρμογή της γλώσσας μέσω ενός πιο πολύπλοκου πλέγματος γραμματικών, συντακτικών και λεξιλογικών δομών. Βελτίωση των (4) γλωσσικών δεξιοτήτων: κατανόησης της ομιλίας, χρήσης του προφορικού λόγου, χρήσης του γραπτού λόγου και κατανόησης γραπτών κειμένων αυξανόμενης δυσκολίας.

Γ012 (Avances Ακολουθών Τύπου) : Προσπάθεια τελειοποίησης των γλωσσικών δεξιοτήτων ώστε η χρήση της γλώσσας να είναι σχεδόν ισοδύναμη με την χρήση που γίνεται από μορφωμένα άτομα που έχουν τη γλώσσα αυτή ως μητρική. Εισαγωγή, μέσω επεξεργασίας άρθρων από εφημερίδες και περιοδικά, στην ορθή μετάφραση ευθέων και αντίστροφων κειμένων. Προωθείται η εξοικείωση με τη δημοσιογραφική γλώσσα, τους τρόπους

πραγματοποίησης επαφών, τις γενικές αρχές διαπραγματεύσεων, και την εισαγωγή τους στην ορολογία του χώρου.

Γ013 (Avances Εμπορικών Ακολουθιών) : Το Μάθημα αυτό διεξάγεται με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτεται υλικό που σπουδαστές του Τμήματος αντιμετωπίζουν στα υπόλοιπα μαθήματά τους στην Σχολή. Οι σπουδαστές εξασκούνται σε ικανότητες επικοινωνίας, σε ερμηνεία στοιχείων και διεξαγωγή έρευνας, καθώς και προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση εργασιών-παρουσιάσεων. Μέχρι το τέλος της διδακτικής περιόδου, οι σπουδαστές πρέπει να ξέρουν να αναπτύσσουν αποτελεσματική επιχειρηματολογία με την κατάλληλη ορολογία του χώρου τους για να υποστηρίζουν επιτυχώς τις θέσεις τους μέσα σε ένα διεθνές και σχετικό με την ειδικότητά τους περιβάλλον.
